

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.224948, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπουργείου
www.minagric.gr και αποστέλλονται μέσω e-mail σε κάθε
ενδιαφερόμενο με αίτημα στο agrodeltiokriti@gmail.com

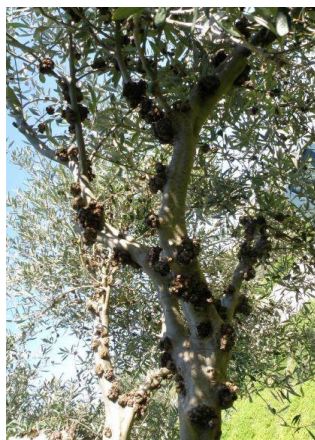
Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΙΑ

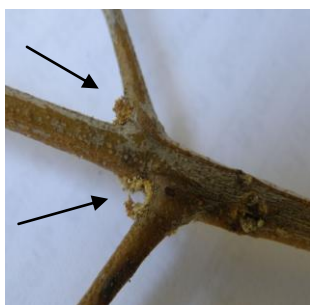
Πληροφορίες: MSc Μαρία Ζ. Ροδιτάκη

Παρατηρήσεις υπαίθρου: Μ. Ροδιτάκη, Αν. Παπαδάκη.

1.

Καρκίνωση: Έντονη προσβολή.

Σκολότες: Προσβολή λεπτού κλαδιού με ρινίσματα ξύλου. Χαρακτηριστικές πολλαπλές οπές εξόδου των ενηλίκων στο φλοιό μεγάλου κλάδου.

Λειχήνες: Στρώμα έντονου κίτρινου χρώματος.

Καλόκορη: Νύμφη αριστερά, ενήλικο δεξιά.

Κηκιδόμυγα των βλαστών: Η ξήρανση ξεκινά από το σημείο της προσβολής (χρώμα κοκκινωπό). Κάτω από το φλοιό φαίνονται οι προνύμφες σε ομάδες.

ΚΑΡΚΙΝΩΣΗ:
(*Pseudomonas*
savastanoi)

Βακτηριολογική ασθένεια με χαρακτηριστικό σύμπτωμα το σχηματισμό όγκων (*καρκινωμάτων*) σε κλαδιά, μεγαλύτερους κλάδους και στον κορμό. Το βακτήριο επιβιώνει μέσα στους όγκους και προκαλεί νέες μολύνσεις σε άλλα μέρη του δέντρου ή γειτονικά δέντρα με τη βοήθεια του νερού μέσω πρόσφατων πληγών που προκύπτουν μετά από κλάδεμα, ράβδισμα, παγετό, χαλάζι ή δυνατό άνεμο κατά την υγρή περίοδο. Η μετάδοσή του γίνεται σε μικρές αποστάσεις με τη βροχή και τον άνεμο και σε μεγάλες αποστάσεις με μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό (*δενδρύλλια*). Τα προσβεβλημένα κλαδιά εξασθενούν και ξηραίνονται.

Διαπιστώσεις: Απότομες μεταβολές θερμοκρασίας, δυνατοί άνεμοι συνοδευόμενοι από βροχή και χαλάζι δημιουργούν πληγές, σκισίματα και αποκόλληση του φλοιού σε κλαδιά, βραχίονες και κορμούς. Η διασπορά και η συχνότητα της ασθένειας σχετίζονται με την υγρασία του περιβάλλοντος ενώ η ένταση της ζημιάς εξαρτάται από την ποικιλία και την ηλικία του δέντρου, την θρεπτική κατάσταση, το πρόσφατο κλάδεμα, κ.ά.

Επισημάνσεις: – Η ποικιλία **Κορωνέικη** (ψιλολιά) είναι ιδιαίτερα ευπαθής.
– Τα νεαρά δέντρα προσβάλλονται εντονότερα και παρουσιάζουν γρήγορη εξασθένηση, καχεξία και ξήρανση.

Οδηγίες: Η ασθένεια αντιμετωπίζεται αποφεύγοντας νέες μολύνσεις με τη λήψη **καλλιεργητικών και προληπτικών μέτρων.**

- ✓ Συνιστάται προληπτική επέμβαση με χαλκούχα σκευάσματα.
- ✓ Τα προσβεβλημένα δέντρα θα πρέπει να παραμείνουν ακλάδευτα μέχρι την έναρξη της νέας βλάστησης και να κλαδεύονται τελευταία στον ελαιώνα. Πρέπει να είναι προστατευμένα, ιδιαίτερα σε τοποθεσίες με αυξημένη υγρασία, ώστε να μειωθεί η είσοδος του βακτηρίου και να περιοριστεί η εξάπλωση της ασθένειας.
- ✓ Αποφεύγετε το κλάδεμα με υγρό ή βροχερό καιρό. Τα εργαλεία κλαδέματος απολυμαίνονται σε υδατικό διάλυμα οινόπνευματος ή χλωρίνης 5%. Μεγάλες τομές καλύπτονται με πυκνό βορδιγάλειο πολτό (διάλυμα μέχρι 6%).
- ✓ Τα προσβεβλημένα με όγκους κλαδιά να αφαιρούνται με ξηρό καιρό και να καταστρέφονται με κάψιμο ή να απομακρύνονται. Όγκοι που βρίσκονται στον κορμό ή σε βραχίονες να αφαιρούνται με κοφτερό μαχαίρι και η τομή να προστατεύεται **άμεσα** με επάλειψη.
- ✓ Στη σύσταση νέου ελαιώνα επιλέγετε δενδρύλλια απαλλαγμένα από την ασθένεια και αποφεύγετε το σύστημα πυκνής φύτευσης.

<p>ΚΑΠΝΙΑ (<i>Capnodium olaeoprhilum</i>) & ΛΕΙΧΗΝΕΣ:</p>	<p>Η <u>καπνιά</u> είναι μύκητας που αναπτύσσεται κυρίως πάνω σε μελιτώδη εκκρίματα κοκκοειδών. Κλάδοι, βλαστοί και φύλλα καλύπτονται από λεπτό μαύρο στρώμα με καρποφορίες του μύκητα.</p> <p>Οι <u>λειχήνες</u> είναι λεπτό έντονα κιτρινοπράσινο στρώμα που απλώνεται πάνω σε κορμούς, βραχίονες και κλαδιά.</p> <p><u>Καπνιά και λειχήνες συναντώνται σε ελαιώνες υγρών περιοχών και σε δέντρα πυκνής βλάστησης.</u></p> <p>Οδηγίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Κλάδεμα που αποσκοπεί στον καλό αερισμό και φωτισμό στο εσωτερικό των δέντρων και απομάκρυνση της ασθενούς βλάστησης. ✓ Κατά τη βροχερή περίοδο επεμβάσεις με εγκεκριμένα σκευάσματα δρουν προστατευτικά και επιπλέον συμβάλλουν στην αποκόλληση των λειχήνων. <u>Οι κορμοί και οι βραχίονες να διαβρέχονται καλά.</u>
<p>ΞΥΛΟΦΑΓΑ ΕΝΤΟΜΑ: ΣΚΟΛΥΤΕΣ (<i>Coleoptera, Scolytidae</i>)</p>	<p>Σκαθάρια πολύ μικρού μεγέθους (2-4 χλστ.) που τρέφονται και αναπαράγονται ορύσσοντας στοές σε εξασθενημένους κατά κανόνα, ημίξηρους και καχεκτικούς κλάδους. Προκαλούν νέκρωση του φλοιού με τον σχηματισμό εσωτερικά πολλαπλών στοών από τις προνύμφες και τα ακμαία. Αναλόγως της έντασης της προσβολής παρουσιάζεται ξήρανση λεπτών κλαδιών που συνήθως σπάνε με τον αέρα ή κλάδων μεγαλύτερης διαμέτρου. Οι μεγάλοι κλάδοι συνήθως δεν ξηραίνονται απότομα, αλλά έχουν καχεκτική βλάστηση και μειωμένη καρποφορία.</p> <p>Διαπιστώσεις:</p> <p><u>Αυτή την περίοδο τα έντομα βρίσκονται στα προσβεβλημένα ξερά κλαδιά.</u> Χαρακτηριστικό της προηγούμενης δραστηριότητάς τους είναι η εμφάνιση πολλών μικρών οπών εξόδου των ακμαίων πάνω στην επιφάνεια των κλαδιών. <u>Η εμφάνιση σοβαρών προσβολών σχετίζεται με την παραμονή των μη παραγωγικών δέντρων των λόγω εξασθένησης μέσα στον ελαιώνα καθώς των προσβεβλημένων κλαδιών.</u></p> <p>Οδηγίες :</p> <p>Η αντιμετώπιση βασίζεται σε καλλιεργητικούς χειρισμούς και είναι αποτελεσματική όταν εφαρμόζεται σε σχετικά μεγάλη έκταση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <u>Προσβεβλημένα κλαδιά και κλάδοι, ξηροί ή ημίξηροι αποτελούν εστία μόλυνσης. Συστήνεται έγκαιρη αφαίρεση και απομάκρυνση και κάψιμο ασθενών και καχεκτικών κλαδιών νωρίς την άνοιξη, πριν την έξοδο των ακμαίων.</u> Τα υπολείμματα του κλαδέματος πρέπει επίσης να απομακρύνονται από τους ελαιώνες. ✓ Ενίσχυση της ζωηρότητας των ελαιοδέντρων με κατάλληλο κλάδεμα, ισορροπημένη άρδευση και λίπανση. Στα εύρωστα δέντρα η ροή των χυμών παρεμποδίζει την ανάπτυξη και τη διατήρηση του εντόμου. ✓ Προσβεβλημένα κλαδιά που μεταφέρονται και αποθηκεύονται ως καύσιμη ύλη διασπείρουν τα ξυλοφάγα έντομα δημιουργώντας νέες εστίες μόλυνσεων.

**ΚΗΚΙΔΟΜΥΓΑ
ΤΩΝ
ΒΛΑΣΤΩΝ:**
(*Resseliella oleisuga*)

Δεν θεωρείται σοβαρός εχθρός της ελιάς ωστόσο περιστασιακά και κατά περιοχές μπορεί να προκαλέσει σημαντικές ζημιές κυρίως στα λεπτά κλαδιά. Οι προνύμφες ζουν μέσα στο φλοιό και καταστρέφουν τρώγοντας το κάμβιο και τα εσωτερικά στρώματα του φλοιού. Εξωτερικά στο σημείο της προσβολής παρατηρείται κοκκινωπός ή ιώδης μεταχρωματισμός. Τα προσβεβλημένα κλαδιά παρουσιάζουν καχεξία και σταδιακή ξήρανση.

Η ζημιά είναι καταστροφική στα φυτώρια ελιάς και στα νεαρά δέντρα.

Διαπιστώσεις:

Πέρυσι παρουσιάστηκαν κατά τόπους σημαντικές προσβολές. Η ζημιά γίνεται αντιληπτή αργά μέσα στο καλοκαίρι όταν οι προσβεβλημένοι κλάδοι ανάλογα με το μέγεθος της προσβολής έχουν εξασθενήσει και ξηραίνονται. Αυτή την περίοδο οι ανεπτυγμένες προνύμφες βρίσκονται στο έδαφος όπου διαχειμάσαν. Σταδιακά τα θηλυκά ενηλικιώνονται μέσα στην άνοιξη και γεννούν τα αυγά τους κατά ομάδες σε τραύματα ή σχισμές του φλοιού των λεπτών κλαδιών. Οι ήπιες καιρικές συνθήκες εντείνουν τη δραστηριότητα του εντόμου.

Οδηγίες:

- Κατάλληλο κλάδεμα, αφαίρεση και απομάκρυνση εξασθενημένων, ξηρών και ημίξηρων κλαδιών.
- Αποφυγή τραυματισμών του φλοιού ως μέτρο πρόληψης της προσβολής.
- Σε ελαιώνες όπου διαπιστώθηκε σοβαρή ζημιά στην προηγούμενη βλαστική περίοδο συστήνεται μετά από αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων κλαδιών να ελέγχονται τα δέντρα συχνά για παρουσία νέων προσβολών στα κλαδιά με χαρακτηριστικό τον μεταχρωματισμό στη βάση της ξήρανσης. Ξεφλουδίζοντας προσεκτικά τον φλοιό κάτω από το σημείο του μεταχρωματισμού διακρίνονται σε ομάδες οι προνύμφες χρώματος κίτρινο-πορτοκαλί. Οι νέες προσβολές να αφαιρούνται εγκαίρως, να απομακρύνονται και να καταστρέφονται. Δεν προτείνεται χημική αντιμετώπιση καθώς η έξοδος των ενηλίκων γίνεται σταδιακά από τα μέσα Μαρτίου έως τον Μάιο. Η καταπολέμηση άλλων εντόμων μέσα στην άνοιξη περιορίζει και τα ενήλικα της κηκιδόμυγας.

ΚΑΛΟΚΟΡΗ:
Calocoris
trivialis

Διαπιστώσεις:

Πολυφάγο έντομο (*θρωμούσα*) που κατά περιοχές και κατά θέσεις προσβάλλει την ελιά καταστρέφοντας με μύζηση οφθαλμούς και ανθοταξίες. Νύμφες και ενήλικα αυτή την εποχή παρασιτούν την αυτοφυή βλάστηση του ελαιώνα (*τσουκνίδα, ζοχός, περδικούλι, σινάπι, βίκος, μολόχα, διανόχορτο*). Το κρίσιμο διάστημα όταν αναπτύσσονται οι ανθοταξίες μετακινούνται στα ελαιόδεντρα και απομυζούν τους μίσχους των ανθοταξιών.

Οδηγίες:

- ✓ Συστήνεται προληπτικά η διατήρηση της αυτοφυούς βλάστησης μέχρι την άνθιση των ελαιοδέντρων. Σκόπιμο είναι να μένουν ακαλλιέργητες ζώνες περιφερειακά του ελαιώνα αλλά και μέσα σ' αυτόν. Έτσι καθυστερεί η μετακίνηση του εντόμου στα ελαιόδεντρα στα ευαίσθητα αρχικά στάδια ανάπτυξης των ανθοφόρων οφθαλμών και περιορίζονται οι προσβολές.
- ✓ Ευρεία χρήση ζιζανιοκτόνων, χρονιές έντονης ξηρασίας όπως η φετινή και κυριαρχία της οξαλίδας που δεν είναι ξενιστής του εντόμου, εντείνουν τις προσβολές στην ελιά.

ΚΑΛΟΚΟΡΗ:
Calocoris
trivialis

Οδηγίες:

- ✓ Η αντιμετώπιση είναι συνάρτηση του είδους της αυτοφυούς βλάστησης που βρίσκεται κάτω από τα ελαιόδεντρα, της πυκνότητας του πληθυσμού του εντόμου που βρίσκεται πάνω στα δέντρα και του ποσοστού ανθοφορίας. Με την εμφάνιση των ανθοταξιών εξετάζετε τακτικά τα ανθοφόρα κλαδιά με ελαφρύ κτύπημα πάνω σε λευκή επιφάνεια. Τα έντομα πέφτουν, κινούνται ζωηρά και διακρίνονται από έντονο πρασινωπό χρώμα.
- ✓ Σε ελαιώνες που αναμένεται μικρή ανθοφορία και διαπιστώνεται η ύπαρξη υψηλού πληθυσμού πάνω στα ελαιόδεντρα (6-7 άτομα ανά κλαδί 50-60 εκ.) να γίνει επέμβαση με εγκεκριμένο σκεύασμα.

- Χρησιμοποιείτε σκευάσματα φυτοπροστασίας με έγκριση στην καλλιέργεια της ελιάς. Στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul> στις επιλογές: **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ΕΝΤΟΜΟ (Εχθρό)** ή **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ΑΣΘΕΝΕΙΑ** επιλέγοντας την καλλιέργεια της ελιάς ενημερώνεστε για τα εγκεκριμένα εντομοκτόνα και μυκητοκτόνα σύμφωνα με τις τελευταίες τροποποιήσεις των εγκρίσεων.
- Διαβάζετε και εφαρμόζετε προσεκτικά τις οδηγίες στις ετικέτες των σκευασμάτων για να αποφύγετε κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και για το περιβάλλον.
- Οι επεμβάσεις με χαλκούχα μυκητοκτόνα συνιστούν προληπτική αντιμετώπιση με δράση προστατευτική.
- Παρακολουθείτε τα δελτία καιρού για την ενημέρωσή σας. Αποφεύγετε τους ψεκασμούς όταν οι καιρικές συνθήκες δεν είναι κατάλληλες, π.χ. δυνατός άνεμος ή βροχή.

Ηράκλειο 20 Μαρτίου 2023

Η Προϊσταμένη Τμήματος

Κληρονόμου Ευφροσύνη